

Duchovní dary

Úvod & modlitba

Ještě jednou dobré dopoledne, dnes bych se s Vám chtěl sdílet o několika věcech ohledně duchovních darů. Je to téma, nad kterým jsem začal přemýšlet už koncem jara, pak se mi to znovu vrátilo v trochu jiné podobě během léta, tak snad bude toto společné zamyšlení užitečné. Na začátek poprosím o požehnání.

...

Úvod

Jak už jsem říkal, přemýšlel jsem nad tímto tématem delší dobu a i když o tom dnes budu mluvit, připadá mi, že čím více se do toho člověk noří, tím více vidí, co vlastně ještě by potřeboval ujasnit. Toto téma je rozsáhlejší, a už když jsem si to na dnešek připravoval, tak jsem si řekl, že i jen přehled darů se mi prostě do jednoho kázání nevejde a tak že to omezím. Ale pak jsem zjistil, že i ve zhuštěné podobě by to bylo s ostatními věcmi až moc, takže na nějaký bližší popis jednotlivých darů se dnes nedostane. Ale snad i tak se budeme moci spolu nad tímto tématem zamýšlet, každý konkrétně ve vztahu k sobě samotnému.

Pojďme se podívat do Božího slova:

1 Korintským 12, 1Co se týká duchovních projevů, bratři, nechci, abyste byli v nevědomosti. 2Víte, že když jste byli pohané, bývali jste neodolatelně vlečeni k němým modlám. 3Proto vám oznamuji, že žádný, kdo mluví v Duchu Božím, neřekne: ‚Ježíš buď proklet,‘ a nikdo nemůže říci: ‚Pán Ježíš,‘ jedině v Duchu svatém. 4Jsou rozdíly v darech milosti, ale tentýž Duch; 5jsou rozdíly v službách, ale tentýž Pán; 6a jsou rozdíly v působení, ale tentýž Bůh, který působí všechno ve všech. 7Každému je dáván projev Ducha ke společnému prospěchu. 8Neboť jednomu je skrze Ducha dáváno slovo moudrosti, jinému podle téhož Ducha slovo poznání; 9dalšímu víra v témž Duchu, jinému dary uzdravování v témž Duchu; 10jinému působení mocných činů, jinému proroctví, jinému rozlišování duchů, dalšímu druhy jazyků, jinému pak výklad jazyků. 11Avšak to všechno působí jeden a týž Duch, který rozděluje každému jednotlivě, jak sám chce. 12Neboť jako tělo je jedno, ač má mnoho údů, a všechny údy jednoho těla, ačkoli je jich mnoho, jsou jedno tělo, tak i Kristus. 13Neboť v jednom Duchu jsme my všichni byli pokřtěni v jedno tělo, ať Židé nebo Řekové, ať otroci nebo svobodní, a všichni jsme z jednoho Ducha dostali napít. 14Vždyť také tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů. 15Kdyby noha řekla: ‚Protože

nejsem ruka, nepatřím k tělu ‘, nepatří snad proto k tomu tělu? 16A kdyby řeklo ucho: ‚Protože nejsem oko, nepatřím k tělu‘, nepatří snad proto k tělu? 17Kdyby celé tělo bylo jen oko, kde by byl sluch? Kdyby celé tělo bylo jen ucho, kde by byl čich? 18Ale Bůh umístil údy: každý z nich v těle umístil tak, jak chtěl. 19Kdyby bylo všechno jedním údem, kde by bylo tělo? 20Je mnoho údů, ale jedno tělo. 21Oko však nemůže říci ruce: ‚Nepotřebuji tě,‘ ani hlava nemůže říci nohám: ‚Nepotřebuji vás.‘ 22Naopak ty údy těla, které se zdají být slabší, jsou nezbytné. 23A části těla, které pokládáme za méně čestné, obklopujeme zvláštní ctí a našim neslušným částem dáváme tím větší slušnost, 24což naše slušné údy nepotřebují. Ale Bůh sestavil tělo tak, že tomu potřebnému dal zvláštní čest, 25aby v těle nebyla roztržka, ale aby údy navzájem o sebe stejně pečovaly. 26A když jeden úd trpí, trpí spolu s ním všechny údy; a když je jeden úd oslavován, radují se všechny údy spolu s ním. 27Vy jste tělo Kristovo a jednotlivě jste jeho údy. 28A v církvi Bůh ustanovil nejprve apoštoly, za druhé proroky, za třetí učitele, potom projevy moci, potom dary uzdravování, pomoci, vedení, druhy jazyků. 29Jsou snad všichni apoštolové? Jsou snad všichni proroci? Jsou snad všichni učitelé? Mají snad všichni projevy moci? 30Mají snad všichni dary uzdravování? Mluví snad všichni jazyky? Nebo je snad všichni vykládají? 31Vy však usilujte o větší dary milosti. A ukazují vám ještě mnohem vzácnější cestu.

Tělo

Začněme zamyšlení tím, že si uvědomíme, jak moc se zde mluví o těle. Možná si ještě někdo vzpomene, že před pár lety při úvodní fázi cesty obnovy byl jako Biblický příběh pro náš sbor vybraný úsek z toho, co jsme četli – od 12 verše do konce kapitoly. A já si myslím, že to je podstatná věc i pro naše téma. První, co bychom si měli uvědomit v oblasti duchovních darů či duchovních projevů je to, že jsme každý jiný a každý jsme zároveň pro ostatní potřební. Je to jako s tělem – představme si, že bychom se třeba zamysleli, jestli bychom rádi nevyměnili část našeho těla za něco jiného. Kdyby to bylo možné, řekli byste třeba – vyměnil bych jedno ucha za další oko? Nebo třeba místo zubů bych raději dostal třetí ruku? Nebo místo plic by se mi hodil druhý žaludek? Předpokládám, že ne – že nechceme mít tělo takové, že budeme mít třeba osm rukou a čtyři oči, ale budou nám chybět nohy a trávicí systém. Sice by to mohlo být chvíli působivé, co vše bychom zvládli udělat a co vše bychom viděli, ale jak tušíme, dlouho by to nevydrželo. A i když třeba nám nějaká část našeho fyzického těla nefunguje ideálně a třeba nás pobolívá, zbavit se jí nechceme – naopak bolesti trpí i zbytek našeho těla. Každá část těla je důležitá, a to právě proto, že je jiná než jiné části. Asi bychom nechtěli, aby naše tělo byly jen samé ruce.

Podobně je to s církví. Jako křesťané jsme součástí Kristova těla – my jsme části těla a Ježíš je jeho hlavou. Toto tělo má rozdílné údy právě k tomu, aby mohlo fungovat jako celek. Bůh to vymyslel tak, že nejsme stejní, ale že se můžeme a máme vzájemně doplňovat v jednom těle. Nemáme být všichni třeba jen srdce, ale potřebujeme také třeba ucho, abychom slyšeli nebo třeba palec u nohy, abychom neztráceli rovnováhu.

Nechceme tak od svých tělesných částí, aby se nějak porovnávaly a toužily po tom stát se nějakou jinou částí. Podobně bychom neměli my sami se porovnávat s dalšími v církvi a toužit po tom stát se někým jiným. Bůh nás nějaké stvořil a někam nás umístil, pro dobro celého těla. A tento princip platí i o duchovních darech – Ježíš Kristus rozdává dary pro fungování celé církve a kdybychom se začali porovnávat a přemýšlet stylem, že chceme být jako tamta sestra nebo tamten bratr, bylo by to něco, co bude Boha rmoutit. Pokud jsme nespokojení s tím, že nemáme dary jako někdo jiný, vyjadřujeme tím vlastně naši nespokojenost vůči Bohu, protože jen on tyto dary rozdává. A naše nespokojenost s Božím darem je něco, co určitě Boha zarmocuje. Znamenalo by to i to, že jsme nepochopili svou důležitost v těle církve. A jak jsme četli – každý z nás věřících, jak tu jsme, jsme pro Kristovo tělo důležití, právě proto, že jsme každý jiný a že jsme každý jinak obdarovaný. A to obdarování je nějakým způsobem vhodné právě pro nás. Kdybychom se porovnávali, mohlo by dojít buď k pýše ve chvíli, kdy bychom si mysleli, že náš dar je důležitější, nebo by mohlo dojít ke zklamání ve chvíli, kdy bychom si mysleli, že je důležitější dar toho druhého. Ale tohle porovnávání prostě nemá smysl – stejně jako bychom asi nikdo neviděli smysl v tom, kdybych třeba toužil po bundě nějakého dítěte zde v sále. Nedává to smysl, mě by jeho bunda nebyla, prostě by to nebyl dobrý dar pro mě. A naopak, moje bunda by nebyl dobrý dar pro ono dítě.

Čili – važme si toho, jak konkrétně Bůh obdarovává nás a neporovnávejme se ohledně obdarování s dalšími kolem nás.

Dary

Řekli jsme si něco o těle a teď se pojdme podívat na dary. Co to vlastně je dar? Pravý dar je něco, co se dává zadarmo. Dar někdo musí dávat a někdo si ho pak může vzít a případně ho použít.

Trošku odbočím – představme si, že bychom dostali takový úžasný dar a to konkrétně takový, že bychom věděli, jaká čísla padnou ve sportce. Zamyslete se každý, co bychom udělali? ... Asi nad tím není co přemýšlet, prostě bychom si ta čísla vsadili, shrábli první výhru a bylo by to. A protože teď jsme v neděli ve sboru, tak si možná rovnou říkáme – a asi bychom z toho část i věnovali do sbírky. Někdo si třeba říká, na co vše ušlechtilé by použil větší část výhry a někdo si třeba říká, že by to vše rozdál. Třeba někoho napadlo i

něco nečekaného – třeba to, že by se o znalost těch čísel s někým podělil. Že by ta čísla prozradil všem svým známým. A třeba i neznámým. Z tohoto pohledu je to trochu špatný příklad, protože kdyby první pořadí vyhrály tisíce či milióny lidí, tak by nakonec ta výhra pro každého byla tak malá, že by to všechny jen naštvalo.

Čili příklad možná ne úplně ideální, ale šlo mi o následující: jakmile dostáváme dar, často přemýšlíme, jak prospěje nám, co s tím darem uděláme my pro nás. Bůh ale dává duchovní dary k tomu, abychom je používali *ke společnému prospěchu*.

Dále tu zaznělo, že dar je zadarmo. Slovo charisma vyjadřuje nejen význam dar, ale také význam milost. Podobně jako jsme dostali zadarmo dar spasení, stejně tak dostáváme zadarmo duchovní dary. Stejně jako jsme si nezasloužili záchranu pro věčný život s Bohem, tak si nijak nezasluhujeme naše duchovní obdarování. Už jsme o tom mluvili – nemá pak smysl se s někým srovnávat s ohledem na to, co jsme kdo dostali.

Dárcem duchovního daru je Bůh. Dokonce jsme si v tom našem textu četli doslova, že *je dáván projev Ducha* – jedná se tedy o působení Ducha svatého skrze nás. Duchovní dar tedy není náš vrozený talent, není to nic naučeného nebo nějak zaslouženého. Jediný zdroj je Bůh. Duchovní dar je důležitý tím, k čemu je určený a také tím, kdo ho dává. Stejně i mimo tuto oblast si přece vážíme darů, které jsou doopravdy hodnotné a které nám navíc dal někdo, kdo nás má doopravdy rád.

Obdarovaný je každý věřící. Tohle důležité – četli jsme si

1 Korintským 12, 7Každému je dáván projev Ducha ke společnému prospěchu.

Tedy každý, kdo věří v Ježíše Krista, nějaký dar dostal a může dále dostat. Každý – ať už je to dítě, starý člověk, člověk z jakéhokoliv prostředí a jakéhokoliv původu – i jinde v Bibli čteme, že každý. Možná je doopravdy užitečné si uvědomit, že se zde hovoří o projevu Ducha, ne zapadnutí do nějaké předdefinované škatulky. My si samozřejmě můžeme v Bibli najít seznamy darů pro nějakou orientaci v nich, ale uvědomme si, že každý dostává unikátní mix darů. U někoho třeba můžeme vidět jasné obdarování jedním konkrétním darem, u někoho jiného jde třeba o dominantní dar a k tomu více menších, a u někoho ještě jiného třeba to, že je obdarovaný mnoha směry dle potřeby v nějaké situaci. Každopádně jak už jsme si říkali, není nikdo, kdo by neměl žádný dar, kdo by byl v Kristově těle k ničemu.

Možná si ale uvědomujeme, že se může stát to, že někdo svůj dar nepoužívá. Představme si, že nějaké dítě dostane dárek, a protože vůbec nepochopí, co s ním, tak ho odloží a nepoužívá. Případně ho začne používat nesprávným způsobem a dárek mu nakonec uškodí. Nám se může stát to samé. Třeba svůj dar nepoužíváme – nevěděli jsme, že ho

máme, nikdo nám neřekl, že bychom ho měli mít, anebo jsme prostě líní, a i když tušíme, jak bychom mohli pomoci ke společnému užítku, tak své duchovní obdarování používat nechceme. Nebo můžeme používat dar špatně. Základem použití je uvědomovat si, že jde o společný prospěch a že základem je používání v lásce. Stejně jako ve všem i v oblasti duchovních darů jsme správci toho, co máme, a Bůh od nás čeká věrné správcovství a lásku. Bez lásky neplní duchovní dary svůj účel – prakticky všechny texty o duchovních darech mluví zároveň o lásce a o jednotě. A naopak, věrné používání duchovních darů v lásce přináší požehnání pro celé Kristovo tělo a také přináší slávu Bohu jakožto dárci.

Také z toho plyne, že pro někoho, kdo žije mimo církve, nemá duchovní obdarování moc smysl – nemůže ho používat tak, jak to Bůh zamýšlel. Ale ono je to logické – je to podobné, jako kdyby si ucho řeklo, že se vydá od těla pryč. V případě fyzického těla asi nikdo nepochybuje, že ucho hned zahyne a že tělo bude trpět ztrátou důležité části.

Jaký dar mám

Řekli jsme si, že duchovní dary dostává každý křesťan, že dárcem je Bůh dle svého uvážení, že jsou určeny ke společnému prospěchu. Podobně jako víra je ze slyšení, protože nemůžu uvěřit něčemu, co nevím, tak i s duchovními dary je to tak, že dokud člověk neví, že nějaký má mít, těžko může čekat projevy duchovních darů. Když ale toto vše víme, určitě nás zajímá, co za obdarování máme my sami.

Bohužel už není prostor pro rozebírání jednotlivých darů, ale aspoň můžu uvést takové běžné rozdělení, ať o tom můžeme přemýšlet. Znovu upozorňuji, že si myslím, že Bible nedává kompletní soupis všech možných darů či lépe řečeno všech možných projevů Ducha, ale určitě můžeme nalézt seznamy, které je velmi užitečné znát. Také vím, že jsou výklady, které říkají, že některé z těchto darů již pro dnešní církve nejsou, já bych ale takto působení Ducha svatého v dnešní době neomezoval, jakkoliv samozřejmě konkrétní projevy jsou závislé na místě a čase.

Pojďme tedy aspoň k těm výčtům. První seznam jsou takzvané dary služebnosti dle

Efezským 4, 11A on dal jedny apoštoly, jiné proroky, některé evangelisty, jiné pastýře a učitele, 12aby připravili svaté k dílu služby, k vybudování těla Kristova.

Tato obdarování mohou být velmi výrazná. Dále je seznam takzvaných dalších darů služebnosti, kam patří *služba, učení, povzbuzování, dávání, vedení, prokazování milosrdenství a pomoc*. Posledním skupinou jsou dary Ducha, kam se řadí *slovo moudrosti, slovo poznání, víra, dary uzdravování, působení mocných činů či zázraků, proroctví, rozlišování duchů, dar jazyků a výklad jazyků*.

Jak poznat své obdarování? Jedním z prvních kroků by mělo být zeptat se dárce. Ptejme se Boha v modlitbě, co po nás chce a k čemu nám dává obdarování.

Obecně je důležité to, abychom se soustředili ne na dary, ale na dárce, tedy na Boha a abychom se soustředili na to, k čemu dary jsou. Několikrát jsem slyšel, jak se třeba někdo nově obrácený modlí ve smyslu: „Pane Bože, prosím dej mi dar uzdravování.“ Samozřejmě s tím, že si člověk dále myslí: „... a protože budu mít tento dar, budu moci uzdravovat další, a tak jim prokazovat dobro, budu na tebe takto moci ukazovat dalším lidem, projeví se tak tvá moc, a já tě za to budu moc chválit.“ A třeba tam může být nevyslovené: „a tím se ukáže, jak moc jsem duchovní člověk, když mám takhle důležité obdarování.“

Já takové uvažování nechci nijak shazovat. Prostě ten člověk poctivě říká to, co se mu honí hlavou a třeba i to, k čemu ho vedou další. A koneckonců i já jsem se takto modlil, ne přímo takto za tento konkrétní dar, ale moc daleko jsem od toho nebyl. A je důležité se k Bohu nějak modlit, Bůh tak s námi může pracovat, proměňovat naše srdce a reagovat. Velmi špatný by byl postoj typu já se neumím modlit, tak se modlit nebudu.

Ale vezměme si to uvažování odzadu: nejdříve to „jak moc jsem duchovní člověk, když mám takhle důležité obdarování“. Je to podobné, jako kdybychom se chlubil tím, že jsme si zasloužili spasení – nezasloužili, naše jediná zásluha je v tom, že jsme si vzali zaplacený dar, což jak uznáme, není zásluha žádná, zejména když uvážíme, jak moc se Bůh snažil v našich životech se nám ten dar přiblížit. Už jsme si řekli, že každý má obdarování jiné a jen pro něj, takže žádné obdarování nedělá jednoho člověka duchovnějším než druhého. Nejde o dar, který Bůh rozděluje pro potřeby celého těla, jde o jeho používání.

Když jdeme dále: „dej mi dar uzdravování, budu moci uzdravovat další a konat dobro“. To je určitě dobrá motivace, ale jak jsme si říkali, jde o potřeby Kristova těla. Kdyby všichni měli jenom dar uzdravování, a ne jiný dar, bylo by to jako kdyby se naše tělo skládalo třeba jen z uší. Modlíme se doopravdy za potřebu v těle nebo o to, co se nám aktuálně z nějakého důvodu líbí?

Co kdybychom se modlili třeba: „Pane Bože, dozvěděl jsem se, že ten a ten bratr se dostal do takové a takové situace. Moc mi na něm záleží, prosím veď mě jak mu pomoci a pokud bude potřeba, dej mi k tomu nějaké vhodné obdarování.“ Třeba nás pak Bůh povede k nějakému konkrétnímu projevu Ducha, třeba to bude dar uzdravení, třeba povzbuzení, třeba prokázání milosrdenství, třeba dávání, třeba dar víry v neřešitelné situaci. Třeba Bůh přivede i další bratry a sestry s jiným obdarováním.

Motivací v takové modlitbě není konkrétní dar nebo jeho nějaký projev, ale soustředíme se na Boha jako dárce, soustředíme se na potřebu v těle, a chceme někomu prokázat svou lásku.

Ono je to často tak, že to, kde nejvíce hoří naše srdce, ukazuje i na naše obdarování. Každý máme oblast, kde vnímáme, jak je potřeba pomoci. Evangelista třeba rád povídá lidem o Bohu a trápí ho, když lidé o Bohu neví a nepřijímají ho. Někomu s darem milosrdenství přijde naprosto normální s dalším soucítit a ukázat mu, jak se dokáže vžít do jeho situace a pomoci i tam, kde by se ostatní třeba už zastavili. Pastýř přináší zájem, péči, trápí ho, když jsou někteří lidé na okraji. A takhle by se dalo pokračovat dále a do větší hloubky, ale jak jsem říkal, dnes na to už není prostor. Všichni máme určitě povolání ke sdílení evangelia, všichni máme projevovat milosrdenství a všichni máme mít o druhé zájem, jde o to, že lidé s daným obdarováním se v těchto oblastech zapojují mnohem více a mnohem více jim vadí, když daná oblast nějakým způsobem trpí.

Dále u těch, kdo své obdarování používají, to vidí i lidé kolem něj a mohou mu nebo jí to říci – to je také docela dobrý způsob, jak si uvědomit, jaké obdarování člověk má. Takzvaný průzkum bojem, tedy to, že nějakou službu, kde je nedostatek, zkusím a uvidím, jaké to přináší požehnání, jak moc je Bůh v té službě se mnou, je také určitě použitelný postup.

Vždy ale platí, že dar pak má být používán v lásce, k jednotě a k budování Kristova těla. U toho, kdo je velmi schopný a velmi obdarovaný, může nastávat sklouzávání k potřebě sebepotvrzení a seberealizace – pak se dar může obrátit v problém, v používání mimo souvislosti celého těla.

Ježíš Kristus

Jako poslední bod bych chtěl upřít pozornost na toho, kde můžeme vidět úplně všechna obdarování. Asi je jasné, že je to Ježíš Kristus. On je ten největší apoštol, prorok, evangelista, pastýř a učitel. On má všechny další dary služebnosti, on má všechny dary Ducha. A používá je v lásce a k jednotě.

Ježíš Kristus zemřel na kříži za naše hříchy a třetího dne vstal z mrtvých. Zaplatil nám tak za věčný život a ten nám nabízí jako dar. Ve chvíli, kdy si tento dar bereme, nedává nám tím jen vstupenku do nebe. Dostáváme tím i plno dalších věcí. Dostáváme Ducha svatého, který v nás začíná přebývat a vést nás. Dostáváme tím svobodu od hříchu, dostáváme odpuštění, dostáváme posvěcení. Dostáváme tím porozumění Božímu slovu, dostáváme ukotvení v našem životě, dostáváme pravdu, která nás osvobozuje. Dostáváme tím lásku k Bohu a k lidem kolem nás. Ale dostáváme tím i duchovní dary ke společnému užitku celého těla – a tak zprostředkovaně i k užitku nás samých. Duchovní dary přicházejí z Boží lásky k nám a jejich cílem je ukazovat na Ježíše Krista, na jeho lásku k nám.

Uvědomme si, že dárce duchovních darů či duchovních projevů je Bůh. A on chce, aby si mohl každého z nás používat k tomu, aby se skrze nás mohl v církvi nějak projevit. Pokud v nás žije Duch svatý, pak můžeme očekávat projevy Ducha či duchovní dary v našich

životech. A jak jsme si řekli, Duch svatý nás vede k nějaké konkrétní službě či konkrétním službám v těle Kristově a k tomu nám dává konkrétní dary. Tyto dary můžeme rozpoznávat v konkrétní službě a můžeme jejich používání skrze službu dále rozvíjet. Vždy nám pomůže, když si uvědomíme, že tímto způsobem se v nás projevuje Duch svatý, kterému nejvíce o růst Kristova těla jde.

Závěr

Modleme se tak na závěr za to, ať Pán Ježíš může skrze nás obdarovat další. Ať nás vede v naší službě, ať nám pro ni dává všechna potřebná obdarování, a ať všechny duchovní dary používáme v lásce a v jednotě. Ať se neporovnáváme, ale ať víme, že jsme každý v církvi důležití, že máme nezastupitelné místo a že se nemusíme na ostatní dívat s tím, že je něco špatně, pokud mají jiná obdarování. Právě naopak – to, že ostatní mají jiná obdarování, je správně. A ať si uvědomujeme, že Ježíš Kristus je ten, kdo je nám v tom všem vzorem, kdo nám u všech duchovních darů ukazuje, jak je používat.

Modlitba

...